

פחד דוד

פרשת במדבר

כ"ז אייר תשע"ו

821

אבות פרק ו'

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוו"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוו"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 19:06 | 19:21 | 19:14 | 19:22

מוצאי שבת 20:24 | 20:26 | 20:28 | 20:25

רבינו תם 20:59 | 20:56 | 21:00 | 20:57

שבת מברכין

המולד ביום ראשון בשעה 11 ו 44 דקות

הילולא דצדיקיא

כז - רבי יצחק ב"ר יששכר אבולעפיה

כח - שמואל הנביא ע"ה

כט - רבי מאיר מפרמישלאן

א - רבי מאיר הלוי הורביץ

ב - רבי ישראל מוויז'ניץ

ג - רבינו עובדיה מברטנורא

ד - רבי מנצור מרזוק

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

משכיל לדוד

חניית בני ישראל לדגליהם

וצריכים אנו לדעת יסוד גדול עד מאוד, אדם שאינו מרגיש בגדלות זולתו מכיון שיש בו גאווה, גם אינו יכול להרגיש בגדלות הבורא. ולכן אותם שבטים שהיו קרובים יותר למשכן ולשכינה, היתה להם עבודה להרגיש את גדלות חבריהם שמאחוריהם, ורק כך זכו באמת להיות קרובים לשכינה.

סיפר לי פעם אדם שראה רב גדול אחד שבה להיכנס לביתו ופתח את הדלת ומיד הוא נסוג לאחוריו וסגר את הדלת ונשאר בחדר המדרגות, ושאל האדם הזה את הרב מדוע הוא לא נכנס לבית? אמר לו הרב שיש עוזרת בבית והיא שרה לעצמה שירים מתוך שמחה ואם הוא יכנס היא תפסיק לשיר, לכן אינו נכנס כדי לא להפריע לה בשמחתה. רואים אנו ממעשה זה עד כמה צריך ואפשר לחשוב על השני ועל טובתו, שאפילו שזה היה הבית שלו הוא לא נכנס כדי שהעוזרת תוכל להמשיך לשיר תוך כדי שהיא עובדת כי בכך יש לה תענוג אישי.

ויש להתבונן בדברי המדרש תנחומא שהקב"ה אמר למשה שבני ישראל יחנו על פי הסדר שיעקב אבינו אמר להם לשאת את מיטתו, ולכאורה קשה הרי בשעה שמת לאדם אחד מקרוביו הוא לא מחפש להתכבד, אם כן מדוע הקב"ה דימה את שני הדברים, הרי אז בשעת המיתה לא היתה ביניהם קנאה כיון שהיו שרויים בצער, אך כעת בשעת החניה סביב המשכן יכולה להיות ביניהם קנאה, שהרי הקרוב יותר למשכן הוא החשוב.

והביאור בזה הוא כך, הקב"ה אמר למשה שהעבודה שמוטלת על השבטים זה הגדלות, והגדלות היא שלא יהיה ביניהם קנאה כעת כמו שלא היתה ביניהם קנאה בזמן מיתת יעקב אביהם, ודבר אחד יציל אותם מן הקנאה הוא כל אחד ירגיש שהשני יותר גדול ממנו. והקב"ה הזהיר אותם שזאת היא סיבת חנייתם מסביב למשכן, והדגל שיש לכל שבט ושבת יזכיר להם איך לראות בגדלות הזולת ממנו.

ופעם הלכתי עם אדם שהפרוטה היתה מצויה בכיסו, וראינו איזה מטבע קטן על הקרקע והוא הלך והרים אותו, ורציתי לדעת מדוע הוא עשה זאת, ואמר לי אותו אדם שבצעירותו הוא נזקק לכאלו מטבעות ועל כן אינו מזלזל בהם. ומה שנאמר (סנהדרין ה, א) "דין פרוטה כדן מאה", זה משום שמכל פרוטה אפשר להרוויח מאה, ולכל פרוטה יש חשיבות, וצריכים אנו ללמוד מזה שעל אחת כמה וכמה אם פרוטה שוה כל כך, ודאי שכל אחד מחברנו וכל אחד מישראל שוה הרבה ואסור לזלזל בו, אלא להיפך צריך להרגיש שהוא טוב מאיתנו.

ומעתה מעלת בני ישראל במדבר היתה שכל אחד חשב על מעלת חבריו. העומדים קרוב למשכן חשבו והרגישו שהעומדים מאחריהם הם הגדולים, וכל מה שזכו להיות קרובים זה בגלל ציווי ה' ולא מפני מעלתם. והעומדים מאחור חשבו כמה גדולים העומדים קרוב לשכינה שזכו להיות שם, ושאיפתם היתה גם כן לעמוד קרוב יותר לשכינה.

"איש על דגלו באותות לבית אבותם יחנו בני ישראל מנגד סביב לאוהל מועד יחנו" (במדבר ב, ב)

המדרש תנחומא (במדבר י"ב) אומר שהקב"ה אמר שהשבטים יחנו מסביב למשכן לפי דגליהם, ואמר משה רבנו להקב"ה שאם לכל שבט יהיה את דגלו ולכל אחד יהיה מקום אחר ליד המשכן זה קרוב וזה רחוק - יהיה ביניהם מחלוקת. ואמר הקב"ה למשה שכשם שיעקב אבינו לפני מותו סידר ואמר כיצד בניו יישאו את מיטתו, כך כעת הם יהיו מסביב למשכן.

ויש להתבונן מדוע הקב"ה רצה שכל שבט יהיה דגל משלו [האר"י ז"ל אומר שיש שנים עשר שיערים בשמים כנגד שנים עשר השבטים, ולכל שבט ולכל נוסח יש את השער שלו ולכן לא טוב שהאדם ישנה את נוסח תפילתו], ובשלמא הסדר סביב המשכן שחילקו אותם כל אחד במקומו הוא מובן, שהרי כל שבט צריך מקום משלו כמו שיש לכל שבט שער נפרד בשמים, אך יש להבין מדוע לכל שבט היה דגל נפרד.

ונראה לבאר כך שהקב"ה רוצה שבני ישראל יהיו קרובים לשכינה שהרי כולם חנו מסביב למשכן, והקב"ה רוצה שיהיה שלום בתוך בני ישראל, והעבודה של השבטים היא לחשוב שלמרות שהשבט שלי כל כך קרוב למשכן אינני טוב יותר מן השני שהוא אחרי אלא הוא הגדול וכל מה שזכיתי להיות קרוב לשכינה זה לא מפני מעלתי אלא בגלל ציווי ה', ולכן אף על פי שיש לך דגל משלך ואתה קרוב יותר למשכן - בכל זאת תראה את מעלת השני ותרגיש שהוא טוב ממך. ודגל הוא מלשון גדלות, דהיינו להזכיר לאדם שיראה שהשני גדול ממנו, וזאת ממש מעלה גדולה שגורמת לאחדות.

ורואים מדברי חז"ל (יבמות סב, ב) שתלמידי רבי עקיבא נענשו משום שלא נהגו כבוד זה בזה, ופירושו שלא חשבו ולא הרגישו שהשני טוב מהם. ואחד מן התנאים אמר (מכות י, א) ומתלמידי יותר מכולם, אפילו את התלמידים הוא העריך כל כך, וזה האמת, כי אצל הרב רק לומדים, ועם התלמידים ממש חיים ואפשר ללמוד מהם הרבה. וזה הביאור בדברי חז"ל (תענית כג, א) "או חברותא או מיתותא" שאם אין לאדם חברותא שהוא מרגיש את מעלתו ויכול ללמוד ממנו כיון שהוא טוב ממנו אז הוא כמת. וכן התורה ניתנה בהר סיני משום שהוא החשיב את עצמו לקטן, הוא ראה שחבריו גדולים ממנו ולכן זכה שעליו תינתן התורה (במד"ר יג, ג), ולכן אף אם האדם יותר מיוחס ויותר קרוב מחברו עליו להרגיש שחברו טוב ממנו ויראה את גדלותו.

ונראה שהקב"ה חינך את בני ישראל במדבר כיצד לראות את השני שמאחור ולחשוב שהוא גדול ממני, ומשה רבנו פחד שאם יהיה סדרי עדיפויות בין השבטים זה יעורר בניהם קנאה, אך הקב"ה אמר למשה לא לפחד מכך אלא אדרבה הדבר ילמד את השבטים לראות את השני, שהקרוב למשכן ירגיש שהרחוק טוב ממנו, והרחוק ישאף להיות קרוב כמו אותם שקרובים לשכינה יותר ממנו.

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר
הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

רופא כל בשר

באחד הימים סיפר לי רופאי האישי ד"ר אליהו ביסמוט, שיום אחד הוא פגש בידידו שגם הוא רופא במקצועו, וידידו סיפר לו שמקננת בגופו המחלה הארורה באופן נדיר וקשה.

ד"ר ביסמוט ידע שבמצב שבו המחלה קשה וקטלנית כל כך בגוף האדם - רק בכוח התפילה להושיע את החולה! ועל כן שאל את ידידו: "האם אתה מניח תפילין מידי יום?"

"לא". השיב לו ידידו הרופא.

לפיכך אמר לו ד"ר ביסמוט שאם הוא יקבל על עצמו להניח תפילין מידי יום, הוא מבטיח לו שיעתיר בעדו לרפואה שלימה, וזכות הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א תעמוד לו להבריא ממחלה קשה ונוראה זו.

ידידו קיבל את דבריו והחל להקפיד על הנחת התפילין מידי יום.

בלילה שלאחר פגישתם חלם ד"ר ביסמוט חלום. בחלומו ניגלה אליו רבי חיים פינטו זיע"א והבטיח לו שידידו הרופא יזכה להירפא ממחלתו, וכבר עכשיו הוא חש טוב יותר בזכות

שהתעורר והתחזק במצות התפילין. בנוסף, אמר לו הצדיק זיע"א שילך לידידו החולה ויבשר לו את הבשורה הטובה הזו.

ד"ר ביסמוט התעורר מחלומו ומיהר לקיים את הוראת הצדיק, ולאחר שבישר לידידו את הבשורה הטובה, אמר לו ידידו החולה: "עד היום לא האמנתי כלל בקב"ה ובתורתו והייתי רחוק מקיום המצוות. אולם כעת, כאשר אני חש באמת שהרגשתי השתפרה, ואני מבין שזה בזכות ההתעוררות שלי לתשובה - אני מאמין באמונה שלימה במציאותו של הבורא יתברך ובכוחם של הצדיקים".

זמן מה חלף, וכאשר הידיד נבדק שוב אצל אחד הפרופסורים הגדולים בתחום מחלתו - תוצאות הבדיקות היו נקיות ללא רבב והראו באופן מוחלט שמחלתו הנדירה נעלמה כלא הייתה. הפרופסור הגדול שלא האמין שקיימת רפואה למחלה, נדהם ממופת זה שראה במו עיניו ממש, וכששמע על התרופה המופלאה, הדבר גרם לקידוש ה' גדול.

מידה כנגד מידה

באחד הימים בא לפניי יהודי וסיפר לי שחלם חלום נורא.

בחלומו הוא ראה שקוטעים לו את ידו השמאלית, והוא נשאר גידם בעל יד אחת.

לשמע חלומו התעוררתי לחשוב שמא הוא מבטל את מצות התפילין שנצטוונו להניח על יד שמאל, ולכן לקה בחלומו דווקא ביד שמאלו.

שאלתי אותו על כך, והיהודי השיב שאכן, כבר ארבעה ימים ברציפות הוא לא הניח תפילין.

הסברתי ליהודי, שבשמים נוהגים עם האדם מידה כנגד מידה, וכיון שהוא פגם במצוה הקשורה ליד שמאל - עלה במחשבה לקטוע לו את ידו השמאלית!

אך עוד הוספתי ואמרתי לו שבודאי יש בידו זכויות גדולות מאד שהביאו לכך שנשלח לו איתות ברור משמים לפני ביצוע העונש על ביטול מצות התפילין, ולכן תמונת החלום לא יוצאת מראשו, כדי לכוון אותו לחזור מיד בתשובה על מעשיו.

היהודי קיבל את דבריי, חזר בתשובה על עוון ביטול מצות התפילין וקיבל על עצמו להקפיד מאד במצות התפילין כפי שמצווה עלינו בתורתנו הקדושה.

בטוב טעם

טעמי מנהגי ישראל

ששה שמות יש לו לחג השבועות, אחד מהם המפורסם שבכולם הוא 'חג השבועות'.

והטעם לכך הוא לפי שהקב"ה נשבע שלא ימיר אותנו ואנחנו נשבענו לו שאין אנו ממירים אותו.

ועוד שיש בכך רמז שבכדי לקבל את התורה מנינו שבעה שבועות, כדוגמת טהרת הבית שמונים 'שבעה נקיים', ולרמזו שלא ניתנה תורה עד אשר נטהרו בשבעה שבועות.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"והיה מספר". (הושע ב. א)

הקשר לפרשה: בהפטרה מבשר הנביא הושע, שמספר בני ישראל ירבה ויהיה כמו חול הים אשר לא ימד ולא יספר, שהוא מענין הפרשה ותחילת 'ספר הפקודים' שמוזכר בו מפקד וספירת בני ישראל.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

דוחה כיבוד אב ואם

אפילו אם בעל המחלוקת הוא קרובו, ואפילו הוא אביו, אף על פי כן יש לו להיזהר עד מאד שלא לחלוק לו כבוד להימשך אחריו. ואפילו אם אביו מצוהו בענין זה, וכמו שנפסק בהלכה דאם אמר לו אביו לעבור אפילו על מצוה של דבריהם שלא ישמע לו, דגם הבן וגם האב כולם חייבים בכבוד המקום, וכל שכן בעון החמור של מחלוקת.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

התורה מצויה בלב כל יהודי

"שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחותם לבית אבותם במספר שמות כל זכר לגולגולתם" (במדבר א, ב)

מציוו שהקב"ה מצווה למנות את עם ישראל, ועולה התמיהה משום מה רצה הקב"ה למנותם בזמן שברי הוא שמנינים גלוי וידוע היה לפניו. אלא שרצה הבורא להודיע בשער בת רבים על מנין עם ישראל, אשר בו כל יהודי ויהודי מיוחד ומיוחד מיוחס מכוח זה שקיבל את התורה. ואם כן מנין זה היה בבחינת הכרזה והודעה לכל אחד שהוא חלק מעם ישראל שנתייחד מכל העמים בקבלת התורה. וכל יהודי מעם ישראל למרות שהוא מרוחק ומנוכר לתורה, עדיין יהודי הוא והגם שיטבילו אותו אלף פעמים לנצרות, רחמנא ליצלן, וילמדוהו יומם ולילה את דתם, עדיין דם יהודי זורם בעורקיו והוא מיוחד לאותו עם מיוחד שהקב"ה מנה אותו פעם אחר פעם משום חביבותו לפניו.

ובמה מתייחדים היהודים על פני האומות כולם - בתורתם הקדושה המצויה בתוך כל אחד מישראל, והגם שהיא לא תמיד ניכרת ונראית על האדם, חזקה היא שהיא מצויה בקרבו של כל יהודי ויהודי מישראל בבחינת האמור (תהילים מ, ט) "ותורתך בתוך מעי". ובעזרת ה' עוד יבוא יום ואתה תורה השוכנת בליבו של האדם תצא לאור ותכריז על שייכותו לעם בחירה.

ישנו סיפור בגמרא (חגיגה ג, א) על שני תלמידיו של רבי שהיו אילמים ולמרות שהיו מוגבלים בדיבורם, היו באים מדי יום ביומו לבית המדרש ושומעים את השיעור מפי רבם. כשראה רבי שתלמידיו כל כך משתוקקים ללמוד תורה ולמרות מוגבלותם הם אינם מפסידים יום אחד מבית המדרש, התפלל לה' יתברך שירפא אותם ויוכלו המה לדבר. הקב"ה אכן נענה לתפילתו של רבי ומאז שני התלמידים החלו לשמוע ולדבר. ומאותו יום שהקב"ה ריפא אותם נוכחו הכל לראות עד כמה הם גדולים בתורה, שלמרות שהיו מוגבלים בעצמם הם שתו בצמא את דברי רבם ולא הפסידו מילה אחת, אלא היו כבור סוד שאינו מאבד טיפה.

ואמנם זהו נס ופלא גדול, אך יש בו ללמדנו מוסר הרבה עד כמה נפשם של אותם תלמידים חפצה והשתוקקה לדברי התורה הקדושה, ולכך הצליחו להתגבר על מוגבלותם הפיזית, וכנגד ההסתברות הטבעית הם הבינו וספגו לתוכם את תורת רבם. ועל כך עולה התמיהה, אם חשקם של אותם תלמידים היה כל כך עז ללמוד את דברי התורה הקדושה ולגדול בה, משום מה הקב"ה מלכתחילה ברא אותם ואילמים, ומנגד, מדוע לבסוף ריפא אותם ממוגבלותם.

והביאור בזה הוא על פי האמור (תהילים קמז, יט) "מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל", נמצאנו למדים ממאמר זה שהמקור של עם ישראל הוא עתיק מאוד, מימי יעקב אבינו, ואותה תורה שניתנה לאבות הקדושים, ניתנה אחר כך לעם ישראל לרגלי הר סיני והיא ממשיכה לעבור הלאה לכל הדורות כולם. ונראה לומר שהקב"ה ברא את אותם תלמידים אילמים, על מנת ללמדנו שהתורה מצויה בתוך תוכו של כל יהודי מעם ישראל, והראיה היא מאותם תלמידים שלמרות שבכוח הטבע לא יכלו לחזור על תורת רבם ולהגות בה, מכל מקום לבסוף נתגלתה גדלותם בתורה, כיון שהתורה היתה מצויה עמוק בתוכם פנימה.

וכאשר התורה מצויה בשורש נשמתו של היהודי, אזי שום מוגבלות פיזית אינה יכולה לחסום אותו מפני לימוד התורה והבנת סודותיה. ומשום סיבה זו הקב"ה ריפא לבסוף את אלו התלמידים, על מנת שהכל ישמעו ויראו שהתורה שהיא שורש כל יהודי מעם ישראל, מצויה בלב כל אחד מישראל, לעיתים היא נסתרת, לעיתים היא גלויה, והגם שנדמה היה ששני תלמידים אלו אינם מבינים את הנלמד סביבם, לא כך הם פני הדברים ועד מהרה התגלתה גדלותם בתורה הקדושה אשר בקעה להם ממעמקי נשמתם פנימה.

אמרי שפר

מדרשי חז"ל על פרשת השבוע

שוויון מלא

"ואלה שמות האנשים אשר יעמדו אתכם". (במדבר א, ה)

לראובן אליצור בן שדיאור וגו' עד לנפתלי אחירע בן עינן.

אין אתה מוצא השבטים נמנין בכל מקום שוין, אלא פעם מקדים זה ופעם מקדים זה. ללמדך - שכולם שוין לפני הקדוש ברוך הוא.

("לקח טוב")

"יחוס מכובד"

"ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה". (במדבר א, נד)

חביבין הם הדגלים לפני המקום, שהרי כתב בהן "כאשר צוה ה' את משה" - כשם שכתוב במלאכת המשכן, כן חנו לדגליהם וכן נסעו איש למשפחותיו על בית אבותיו.

מגיד הכתוב שמיד היו ישראל זריזים לקיים דברי המקום בדגלים ולא עכבו לעשות. ואהרן היכן היה? [שהרי לעיל נאמר "ויקח משה ואהרן את האנשים האלה אשר נקבו בשמות].

רבי יהושע ב"ר נחמיה ורבי לוי בר חיתא בשם רבי חייא בר אבא: כיון שהלך אהרן לייחסן, אמרו לו ישראל; עד שאתה מיחסנו יחס אלעזר בנך, למי הוא נושא לא לבתו של פוטיאל דכתיב (שמות ו) "ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה"...

כיון שראה הקדוש ברוך הוא שהיו מזלזלין בו ישראל, הקדים כבודו של אהרן לכבודו של משה וזה הוא שכתוב מיד "ואלה תולדות אהרן ומשה".

("במדבר רבה")

להרבות שכר

"מבן חדש ומעלה תפקדם". (במדבר ג, טו)

למה מבן חדש ומעלה? וכי מבן חדש יכולים לשמור אהל מועד? הרי הוא עצמו מבקש למי שישמרנו, ולמה הוא מונה מבן חדש?

אמר רב הונא הכהן בשם רב שמואל בר זעירא; בשביל לכפול להם שכר. למה, שאתה מוצא שאינן קרובים לשרת אלא מבן שלשים שנה.

ולמה הוא מונה אותן מבן חדש? אלא שיהיו מקבלים שכר ובאים עד שהם מבן חדש.

("במדבר רבה")

שכנים טובים

"והחונים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מזרחה". (במדבר ג, לח)

כיצד היו שרויים? והלויים יחנו סביב למשכן, משה ואהרן ובניו במזרח, דכתיב "והחונים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מזרחה".

משה אהרן ובניו סמוכין להם, ואצלם יהודה יששכר וזבולון.

מכאן אמרו; אשרי לצדיק ואשרי לשכניו. אלו שלשה השבטים שהיו סמוכין למשה ואהרן - נעשו גדולים בתורה, שנאמר "לא יסור שבט מיהודה ומחוקק", וכתיב "יהודה מחוקק", ומבני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל ראשיהם מאתים" - אלו מאתים ראשי סנהדראות שיצאו מיששכר, ומזבולון מושכים בשבט סופר, על שהיו שכני תורה נעשו כולם חכמים.

ומן הדרום בני קהת, וסמוכין להם ראובן שמעון וגד. מכאן אמרו; אוי לרשע ואוי לשכנו, אלו שלשת השבטים שהיו שכנים לקרח ועדתו בדרום אבדו עמו במחלוקת, שנאמר "ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקרח".

("ילקוט שמעוני")

פלגי מים

מה שקובע את מערכת היחס של החינוך לילדים הוא כח הנתינה, הילד נמצא בתהליך יצירה וגדילה, בגופו, בכוחות נפשו ובניסיון חייו, הוא מוסיף ומחדש בכל עת רגשות ודעות. כל מי שמצטרף לעולם הצמיחה של הילד, יש לו זכות לכוון אותה באותה המידה שהמחנך תורם לגידולו הנפשית - כך תהיה השפעתו המעצבת.

ציטטנו כאן קטע מתוך אגרתו של הגאון מוילנא זיע"א שביקש מאשתו על חינוך ילדיו: "וגם תשגיח על בריאותם ומזונתם תמיד, שלא יחסר להם". מסתבר שגם דבר זה שייכת להוראת החינוך שלו שכן הדאגה הכללית פותחת שער להשפעה רוחנית.

ההשראה להנהגה חינוכית זו באה, כפי שחז"ל מלמדים אותנו ממעשיו של אבי האומה אברהם אבינו ע"ה, כנאמר בפסוק (בראשית כה. ו) "ולבני הפילגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנת וישלחם מעל יצחק בנו בעודנו חי".

הבה נשים לב: ומה נתן אברהם ליצחק בנו?

הדבר מופיע בפסוק הקודם:

"ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק".

היחס בין יצחק לישמעאל ברור; בעוד שלישמעאל נתן אברהם 'מתנות', הרי שליצחק בנו הוא נתן 'את כל אשר לו'.

הפסוק מגלה כי המורשת הרוחנית מקבילה למידת הנתינה של האב לבן. יצחק נהיה ליורשו הרוחני של אברהם, על ידי 'ויתן' אברהם את כל אשר לו ליצחק". ואילו לבני הפילגשים

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

אחד ממקורביו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, שעושה צדקות רבות וגומל חסדים טובים, הוטרד הרבה מאנשי מס הכנסה. ומדוע?

מנהל החשבונות שלו לא היה מסודר. הוא היה נוטל כסף מלקוחות אך לא היה מבצע רישום מסודר ומדויק, כך שספרי החשבונות שלו לא היו מסודרים. מה גם שהלשינו עליו למס הכנסה, והעונש על עבירות מס מגיע לעיתים עד כדי מאסר ממושך.

אותו אדם בטח בה! מה גם שבתוך לבו הוא ידע שאכן הוא שילם את המס כפי שנקבע לו, ולכן אין לו ממה לפחד. הוא הדליק נר לעילוי נשמת הצדיק כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א, והתפלל לה' שיציל אותו בזכות הצדיק.

ביום בהיר אחד, הגיעו אליו אנשי מס הכנסה כדי לערוך אצלו ביקורת. לאחר מספר דקות של ביקורת וחשבונאות מדוקדקת, אמרו לו האחראים: "הכל מסודר אצלך. הכל בסדר גמור! לא ראינו ניירת מסודרת כפי שראינו כאן..."

ואכן בזכות מצות הצדקה שהיה עושה, השי"ת הצילו מכל רע, עד שנתקיים בהם באנשי מס הכנסה הפסוק "עינים להם ולא יראו", שכן זכות המצוה וזכות הצדיק הגנו בעדו.

הוא לקבל חום, מילולי ופיזי, מהוריו. אבל ישנם נערים רבים שלא קיבלו זאת מספיק בבינתם, ולכן רצוי שרבני הישיבה יעניקו להם כמה שיותר חום משפחתי, כולל חיבוקים ונשיקות, במידה שהאווירה החברתית בישיבה בשלה לזה". כפי שסיפר אחד מן המשגיחים שליט"א: "בעת שהתחלתי את תפקידי כמשגיח בישיבה למתמודדים, התייעצתי עם המשגיח הרב שלמה וולבה ז"ל כיצד לחנך את התלמידים. אמר לי המשגיח, "תשפיע עליהם שפע של נתינה בגשמיות, ואז הם יאותו לקבל ממך גם ברוחניות". ועד היום, למרות שאני מכהן כמשגיח בישיבה רגילה, הנני נכנס לפעמים לחדר האוכל ומסייע לבחורים בעניני האוכל, ואכן הדבר מסייע לי בהשפעה הרוחנית".

ונתבאר בחז"ל בכמה מקומות, שנתניה נפשית משמחת את המקבל יותר מאשר נתניה גשמית, כאומרם "טוב המלבין שינים לחברו יותר ממשקהו חלב" (כתובות קיא:). "יש מאכיל לאביו פסיוני וירש גהינום ויש מטחינו בריחיים ונוחל עולם הבא" (קידושין לא.). הנותן לחברו כל מתנות שבעולם, ולא הסביר לו פנים - כאילו לא נתן לו מאומה".

וכמו שמסופר על מרן הגרא"מ שך זצ"ל ('מסורת החינוך'): לא פעם, כשהיה מדבר עם בחור בלימוד ושמע בקולו כי צרוד הוא, היה מיד דואג עבורו כאם רחמניה על בניה, ושדלו להרבות בשתיית חלב חם עם דבש, תוך כדי שהוא מסביר לו כיצד מכינים זאת, כדי להקל על הצרידות. לפעמים אף היה שולח מבינו צנצנת דבש לחדרו של הבחור, כדי שישתה תה עם דבש.

ופעם אחת בתחילת זמן בישיבה, אמר רבינו לאחד ממקורביו: אני רואה בחור פלוני שנעליו קרועות. קח כסף וקנה לו נעליים חדשות. כשנודע לו פעם, מפי אחד הבחורים שמסיבות שונות לא אכל היום בחדר האוכל בישיבה, מיהר להזמינו לביתו כדי שיאכל. וכך היה מתעניין כסדר בכל צרכיהם הגשמיים ומצבם הבריאותי של תלמידיו, עד לפרטי פרטים.

נתן אברהם מתנות קטנות, ובזאת קבע את יחסם המצומצם לעולמו הרוחני של אברהם.

ההקבלה בין ההענקה לבין הנחלת המורשת הרוחנית, טבועה בעצם העובדה שעולמו הפנימי של הילד נרקם והולך בעיקר סביב הוריו וביתו. בד בבד עם קבלת צרכיו הבסיסיים, נוצרת גם התפיסה הנפשית שלו. היחסים המשפחתיים, החוויות של חיי הבית הם יסודות עולמו השכלי ועולמו הרגשי. כל מציאותו של הילד בבית מצויה במצב של היווצרות וקבלה, ומיתוך הצמיחה וההתפתחות הטבעית יכולים ההורים לתת גם את הכיוון הנכון של החיים.

נכטן אמנם שאנו מדבריים ומכוונים כאן אל ציבור ההורים, אך לא רק ההורים שייכים למעמד זה אלא כל מי שהוא מעניק חיים, זכותו גם לצוות בדרכי החיים, והמשפיע הוא היוצר צורה. מעמד המחנך אין משמעותו זכות דרישה ותביעה מן הילד. להיפך, המחנך האמתי הוא המשפיע תמיד וממלא צרכים גשמיים ונפשיים. ובעקבות הנתינה, הילד מסוגל לראות בחינוך לטוב - תוספת של נתינה, ולקלוט דרך חיים ותוכחת מוסר.

דוגמא חיה לכך נמצאת בספר 'יקר מזולל', שם מספר המחבר הרב יחיאל מיכל פליסקין שליט"א את המעשה הבא:

"כשהתחיל הגל הראשון של עליה מרוסיה, הוקמה 'הועדה לקליטה רוחנית' ואמר המשגיח הגר"ש וולבה זצ"ל שבמקום להביא לעולים החדשים טלית ותפילין, שיביאו להם דירות ועבודה, והם לבד כבר יבואו לבקש טלית ותפילין. בנוסף סיפר, שכאשר הכניס גיסו [וכמדומה הכוונה להגר"ח קריזווירט זצ"ל] לביתו פליטות שואה, בא לפני הרב מבריסק זצ"ל ושאל אותו כיצד לקרב אותן לתורה ומצוות, היות ונשכח מהם בשנות הזעם כל מה שקבלו בבית הוריהן. ענה לו הרב מבריסק: "לא צריך לדבר איתן כלום, רק לקנות להן בגדים וממתקים, והן כבר תתקרבנה מעצמן לאידישקייט".

רעיון זה נלקח על ידי הרב פליסקין בהשאלה גם לשדה החינוך בישיבות:

"אחד מצרכיו הנפשיים של כל ילד ונער,

